

Ünnepek

Lekció: Ap.Csel. 2.1-39
Textus: Mt. 4.18-22, 16.24-26

2005. máj. 15.
Gazdagrét

„Jöjjetek utánam!”

Az angliai Cambridgeben, a Robinson College kápolnájában jártam nemrégiben. Az épület egyik falát majdnem teljes egészében egy hatalmas és gyönyörű ólomüveg ablak alkotja. A kép a teremtéstörténetre utal, és legmeghatározóbb eleme a világosságot vagy Isten dicsőségét jelképező nap, ahonnan a fény árad a különben zöld és kék színekben pompázó alkotásra. Van azonban egy különlegessége ennek a kápolnának. Az ülőhelyek jelentős részéről a gyönyörű üvegablaknak csak egy kisebb része látszik, mert az ablak előtt néhány méterre egy másik fal ereszkedik alá a mennyezetről. Meglepő, hogy pont a világossárga, az Isten dicsőségét jelképező rész az, ami a leginkább a takarásban van. Vajon mi ennek a magyarázata? Egészen bizonyosan nem lehet tudni, de az egyik elképzelés szerint az építész tudatos döntése következtében bújik meg a fal mögött a műalkotás. A következő üzenetet hordozza ez: csak az látja Isten dicsőségét, aki mozgásban van. Aki egy helyben ül a kápolnában, az nem látja, aki elindul, az megcsodálhatja.

Ki az, aki felismeri Isten dicsőségét? Ki az, aki látja és ismeri az Urat? Ki az, aki világosságában fürdőzhet? Egyedül az, aki mozgásban van: „*Jöjjetek utánam*” – mondja Jézus – „*Ők pedig azonnal otthagyták a hálójukat és követték őt.*” Onnantól életük Jézus követése volt, a Mesterrel együtt mindig mozgásban voltak. Ezt jelenti tanítványnak lenni. A keresztény élet mozgásban van, hiszen nem más, mint Jézus követése.

Többen fogják ma megvallani hitüket, és tesznek fogadalmat, hogy Jézus Krisztus követői lesznek egész életükben. Fontos, hogy lássátok, nem egy hitrendszernek kötelezitek el magatokat, hanem egy személynek, Jézusnak. Nem azt valljátok meg ma, hogy mindent tudtok és készen vagytok, hanem azt, hogy egész életetekben mozgásban lesztek, éppen azért, hogy minél jobban ismerjétek és szeressétek őt, hogy lássátok dicsőségét, és mások megláthassák azt általatok. Hiszen erre hívott el titeket, hogy tanítványai legyetek, hogy kövessétek őt.

Tekintsünk hát először arra, hogy kiket hív el Jézus tanítványnak.

I. Kiket hív el Jézus?

A ma olvasott bibliai részben Jézus két testvérpárt, Simont (Pétert) és Andrást, ill. Jakabot és Jánost hívja el tanítványainak, teszi mindezt nyilvános szolgálata kezdetén. Ahhoz, hogy ennek jelentőségét meglássuk, beszélnem kell a korabeli galileai iskolarendszerről. Kiből lehetett egy híres, nagy tiszteletben álló tanító, egy rabbi tanítványa, követője?

Az első iskola az ún. Beth Sefer, az “írás háza.” Az 5-12 éves fiúk a Tórát (Mózes 5 könyve) tanulják, amelynek segítségével írni, számolni is tanulnak. (A lányok más tanultak.) Ez volt az alapoktatás, aminek a végén az igazán jók kívülről tudták a Tórát (nem a Heidelbergi Káté 40 kérdését...). Mind megpróbálta, de nem mindnek sikerült.

A többség részére ezzel befejeződött az iskola, de a legjobbak folytatták a tanulmányaikat a „Beth Midrásban”, a „tanulás házában”. Ezek az fiatal emberek részben tanulták családjuk mesterségét, részben elkezdték a zsinagógában megtanulni, memorizálni az egész Ószövetségi szentírást. Nem mindenki jutott ennek végére; nagyon nagy odaadás és elszántság, valamint kitűnő intellektuális képességek szükségeltettek ehhez. A Beth Midrásban 15 éves korukig tanultak a fiatalok.

A legjobbak legjobbjai azonban nem fejezték itt be tanulmányaikat, hanem továbbmentek az ún. Beth Talmudba, ahol egy rabbi tanítványai, azaz követői lettek. Ez az iskola tizenöt éves kortól harminc éves korig tartott. Innentől lett valaki tanítvány. A tanítvány célja az volt, hogy

olyanná legyen, mint a mestere, a rabbi. Nemcsak ismeretet kívánt, hanem a rabbi egész személyiségét akarta átvenni. Teljes odaadással volt iránta, és mindenben követte. A tanítvány minden helyzetben a következő kérdést tette fel: mit mondana vagy mit tenne a rabbi ebben a helyzetben?

Rendszerint a jövőző tanítvány nézte ki magának a rabbit, akitől tanulni szeretett volna, és megkérdezte, elfogadja-e tanítványául? A rabbi ekkor kikérdezte, megvizsgálta a jelöltet. Vajon képes lesz-e ez a fiatalember arra, amire én képes vagyok? Olyan lesz-e, amilyen én vagyok? És ha úgy látta, hogy az illetőben megvan a teljes odaadás, valamint minden képessége adott ehhez, akkor azt mondta neki: kövess engem!

Hogyan látjuk Jézus első tanítványait, Simont és Andrást, valamint Jakabot és Jánost mindezek fényében? Feltűnő, hogy nem ők keresik meg Jézust azzal, hogy tanítványok kívánnak lenni. Ez a négy fiatalember minden valószínűség szerint a családi mesterséget folytatta (a leírás utal is rá, hogy Jakab és János apjukkal, Zebedeussal együtt rendezték a halászhálókat). Mindebből pedig nyilvánvaló, hogy nem ők voltak a legjobbak legjobbjai, hiszen akkor már - 15 éves kor felett - a Talmud iskolában lett volna helyük egy rabbi mellett. Ez a négy fiatalember nem a legjobb elme, vagy nem voltak olyan képességeik, hogy a legeslegjobbak közé verkedjék magukat, vagy nem volt meg bennük az a szorgalom és odaszántság, ami a teljes életet követelő tanuláshoz kellett. Jézus mégis őket választja tanítványul. És még mielőtt kihallgatta volna, levizsgáztatta volna őket, szól így: Kövessetek engem! Jézus, a rabbi hisz bennük. Hiszi, hogy olyanok lesznek mint ő; hogy majd miután velük tölti a szükséges időt, azt mondják majd, amit ő mondana, és azt teszik majd, amit ő tenne. Akiket Jézus elhív a követésére, azokat arra hívja el, amire minden korabeli rabbi a tanítványait: legyenek olyanok, mint ő.

„Ők pedig azonnal otthagyták a hajót és atyjukat, és követték őt.” A fentiek fényében mindez természetes. Hiszen egyszercsak olyan lehetőség nyílt meg előttük, amiről korábban csak álmodtak. Tanítvánnyá, követővé lehetnek azok, akik tudják jól, hogy nem feleltek meg a feltételeknek. Nem a legjobbak, nem a legodaadóbbak, nem a legélesebb elméjük - de Jézusnak kellene. Mert Isten Fia nem a sikereseket hívja a maga közösségébe, hanem mindenkit. Erőset és gyengét, beteget és egészségest, az átlagost és a kiválót, a fiatalot és az idősebbet, szegényt és gazdagot - mind meghívja a követésre, a tanítványságra. Ezért ünnepezzük őt a mai napon!

II. Mire hív el Jézus?

Jézus, mint korabeli rabbi, arra hívja el tanítványait, hogy olyanok legyenek, mint ő: „Jöjjetek utánam, és én emberhalászokká teszek titeket.” Akik vele töltik minden idejüket, vele együtt keresik az embereket, azaz nyernek meg másokat arra, hogy életüket Isten uralma alatt éljék. De csak azáltal lesznek olyanokká, mint a Mesterük, hogyha időt töltenek vele együtt. A következő három évben látták, amint Jézus tanított, és ott voltak, amikor csodáit tette. Tanúi voltak, ahogyan Jézus rendszeresen visszahúzódott, hogy egyedül legyen az Atyával, imádságban és csendben keresve akaratát. Jelen lehettek akkor, amikor Jézust megtámadták a vallási vezetők, amikor fondorlatos kérdésekkel állítottak csapdát neki, és hallották, amint Istentől való bölcsességgel megfelelt ellenségeinek. Együtt voltak vele, és tanultak tőle.

Mi ennek a megfelelője a mai tanítvány életében? Sokan azt gondolják, hogy leginkább semmi. Mintha nekünk már nem maradt volna más, mint hogy megtanuljuk a bibliai történeteket, a keresztyén hit alapjait, és erkölcsös életet éljünk. Mintha a keresztyén élet pusztán emberi tartás, biztos morál, meghatározott értékrend lenne. De éppen a tanítványság és a követés izgalmas és szépséges volta marad ki ebből. Éppen mindennek a szíve és a lényege, az hiányzik, ami a legszebb és a legvonzóbb: hogy mi Jézus tanítványaiként olyanokká legyünk mint ő. És ha valaki megütközik ezen, annak hadd idézem Jézus szavait:

„Ahogy én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!” (Jn. 13.34)

„De nem értük könyörgök csupán, hanem azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbennem, hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned...” (Jn. 17.20-21)

„Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket.” (Jn. 20.21)

Jézus tehát újra és újra arra hívja a tanítványait, hogy valamit úgy tegyenek, ahogyan ő tette. Mindez pedig kiterjed Jézus minden követőjére egészen a mai napig: *„Mi pedig, miközben fedetlen arccal, mint egy tükrben szemléljük az Úr dicsőségét, mindnyájan ugyanarra a képre formálódunk át az Úr Lelke által, dicsőségről dicsőségre.”* (2Kor. 3.18) Ki az, aki szemléli az Úr dicsőségét? A tanítvány, aki mozgásban van, aki követi Jézust. Hogyan történik ez? Bibliaolvasásban, imádságban, a közösség megélésében és engedelmisségben. Elgondolkoztat, hogy a Jézus korabeli gyermekeknek fejből meg kellett tanulni a Tórát, ami majdnem kétszer annyi, mint a négy evangélium. A tanítványt át kell hogy járja Jézus tanítása – olvassuk-e újra és újra az evangéliumokat? Az imádság a reflexiónk, a válaszuk az Igére és az életre. Az imádságban találkozunk mindennapi életünk Jézus tanításával. Az engedelmisség a követés szíve. Amit az Igének és az imádságban felismerünk, azt meg kell cselekednünk. Ha nem tesszük, nem vagyunk tanítványok. A közösség azért elengedhetetlen, mert mindez nem magányos feladat. Jézus közösségben és közösségre hív el. Együtt formálódunk olyanná, amilyen ő maga.

”Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem.” Ez is része annak, hogy a tanítvány olyan lesz, mint mestere. Jézus megtagadta magát, hiszen mindenben az Atya akaratát helyezte az első helyre. A Gecsemáné kertben imádkozik, hogy mentse meg őt az Atya a haláltól, de közben mégis kész arra, hogy legyen meg az ő akarata. Megtagadja magát, majd felveszi a keresztyét, és meghalja halálunkat, megbüntettetik a mi büntetésünkkel. A tanítvány, aki mesterét, Jézust követi, aki vele van imádságban és tanítása megélésében, összeütközésbe kerül másokkal. Megmosolyognak Jézusért. Fanatikusnak mondanak, talán éppen szeretteid nem értenek meg, és akarva-akaratlan nagyon nagy fájdalmat okoznak. Ez a kereszt a te számodra ma – vegyed fel, azaz hordozd el. Ne lepődj meg, ne méltatlankodj, ne csüggedj el, és ne engedd hitedet meglanyhulni. Aki Jézust követi, olyanná lesz mint ő, akit elhagytak és becsaptak, elárultak és elutasítottak. De *„aki elveszti az életét énértem, megtalálja.”* – mondja Jézus. Mert miközben magunkat megtagadjuk és keresztünket felvesszük, csodálatos módon nem elenyészünk, nem megkeseredünk, hanem életet nyerünk. Az élet elkezd a maga teljességében kibontakozni, és Jézus elkezd még fényesebben ragyogni. Amint járjuk ezt az utat, úgy ismerjük meg az ő dicsőségét egyre jobban, egyre mélyebben. Az élet gazdagsága árad ránk, amit sokan nem ismernek.

Hogyan lehetséges hát őt követni? Hogyan lehetséges vele lenni? Hogyan lehetséges a keresztünket felvenni?

Simon Péter, akit Jézus azon a napon tanítványának hívott, három évet töltött vele, hogy olyanná legyen, mint mestere. Mégis, amikor mestere önmagát megtagadva a halálba készült, Péter – félve, hogy elveszti életét – Jézust tagadta meg. Alkalmatlanná lett arra, hogy tanítványnak nevezzék – Jézus nem mondta és nem tette volna helyében ugyanezt. Feltámadása után azonban Jézus helyreállította őt. Azt az egykor rettegő Pétert, aki Pünkösöd napján, Szentlélekkel betelve hirdette Jeruzsálem minden lakosának, hogy ők megölték a Názáreti Jézust, Isten küldöttét, de ő feltámadt, és mindenek felett való Úr lett. És Péter többet nem tagadta meg Jézust, hanem olyan lett, mint a mestere. Hirdette az Isten Országát, gyógyította a betegeket, eltúrte az üldöztetést, majd végül mártírhalált halt – a keresztyén hagyomány szerint megfeszítették. Hogyan lehetséges igaz tanítvánnyá válni?

A Szentlélek jelenléte és ereje által. Hiszen a Szentlélek, aki Krisztus követőiben lakik, Jézus Lelke; általa maga Jézus van jelen bennünk és köztünk. A Szentlélek kitöltetése a kulcsa annak, hogy vele lehetünk és olyanná lehetünk, mint ő maga. A Szentlélek formál át bennünket, a Lélek ruház fel erővel, Ő az, aki a kereszthordozás idején vígasztal. Ő az, aki imádkozik bennünk és imádságra indít, általa emlékezünk Jézus szavaira, hogy engedelmeskedjünk neki.

Vegyetek Szentlelket és kövessétek Jézust, aki elhívott titeket, hogy olyanná legyetek, amilyen ő maga is! Ámen!